

بوم خبر

در نمایشگاه «رویبده» شاهدیم چیدمان زنده گیاه به اضافه طراحی و نقاشی

لاله معمار اردستانی گفت: مجموعه «رویبده» با چیدمانی از گیاهان شکل گرفته و گیاه برای من تداعی کننده همان فیگوری است که سال‌ها از آن طراحی کردم.معمار اردستانی در گفت‌وگو با هنر آنلاین درباره این نمایشگاه گفت: مجموعه رویبده متشکل از چیدمان زنده گیاه به اضافه طراحی و نقاشی است. گیاهان داخل بطری‌های شیشه‌ای کوچک قرار گرفته و با نظم و ترتیب بر اساس کانسپت مورد نظرم چیده شده‌اند. نقاشی‌ها با اکریلیک روی بوم و میکس مدیا هستند و در طراحی‌ها از تکنیک مونوتایپ و همچنین یک تکنیک شخصی که حاصل تجربه من در دو سال اخیر است، استفاده کردم.

معمار اردستانی افزود: من علاقه زیادی به گیاه دارم و بخشی از روز من برای رسیدگی به آنها سپری می‌شود. عقیده دارم که طبیعت مسئله مهمی در زندگی انسان به عنوان جزئی از کل است. بررسی رابطه انسان با طبیعت اهمیت زیادی دارد و از سویی دیگر انتخاب ما در این زمینه بسیار محدود است. ساده‌ترین رابطه‌ای که با طبیعت می‌توانیم داشته باشیم همین رابطه بین انسان و گیاهانی است که می‌تواند در محیط زندگی و کار خود داشته باشد. این هنر مند افزود: سال‌ها کار فیگور اتیو انجام دادم و طراحی همیشه برآمدم در اوپویت بوده است، زیرا فکر می‌کنم کسی که طراح است خالق بسیاری از چیزهاست. از سوی دیگر سالهاست که گیاهان را در شیشه پرورش می‌دهم و شیشه برای من مانند بدن انسان و گیاه مانند سر و گردن اوست.

با توجه به اینکه همیشه طراحی فیگوراتیو انجام می‌دهم با نگاه کردن به این گیاهان برای من انسانی تداعی می‌شود که روح و جنبش دارد و مانند موجود زنده‌ای است که باهم تعامل داریم. گیاه برای من همان فیگور زنی را تداعی می‌کند که سال‌ها از آن طراحی کردم. در این مجموعه یک گیاه مشخص انتخاب شده که در شیشه‌های خاصی قرار گرفته است و به این ترتیب می‌خواستم نظم طبیعت را نشان دهم و الگوی خاص را در چیدمان گیاهان در نظر داشتم.

او با اشاره به موضوعات روانشناسی این مجموعه گفت: همه مادرپره‌ای از عادات تکراری داریم و از تغییر می‌ترسیم اما وقتی با راز محدودۀ امن خود بیرون بگذاریم، تغییر ایجاد شده و سریع شروع به رشد می‌کنیم. بستر گیاهان خاک است اما من این بستر را تغییر دادم و گیاهان را در آب گذاشتم. با این حال دیدم که گیاه همچنان عاشق زندگی و تغییر است و ریشه می‌دهد. معمار اردستانی درباره طراحی‌ها و نقاشی‌های این مجموعه گفت: این آثار خیلی بی‌واسطه و با نگاهی ساده به وجود آمدند، چون وزن زندگی بسیار سنگین است و اگر می‌خواستم در این آثار هم همان شرایط را بازتاب دهم آثار بسیار سنگینی می‌شدند. پس آنچه از چیدمان گیاهان و کانسپت برگ و شیشه به دست آوردم، تبدیل به اثری شد که روی دیوار رفت. معمار اردستانی درباره نقاشی‌ها گفت: این آثار بداهه روی بوم مشکی انجام شدند زیرا دوست نداشتم فضای کار‌ها در روشنایی باشد. بذر گیاهان از زیر زمین و تاریکی فضای زندگی خود را شروع می‌کند و زمانی که می‌خواهد به نور برسد با تیرگی خاک می‌جنگد و از آن بیرون می‌آید. آدم نیز همین گونه‌است؛ انسان در خلوت و سکوت رشد می‌کند نه در هیاهو و شلوغی. نور برای گیاه همان نقشی را دارد که آگاهی برای انسان دارد. در این آثار ابزار خود را از مداد به قلم تغییر دادم و شروع به طراحی کردم. در این آثار خواستم از صفر تا صد زندگی و رشد گیاه را نشان دهم و انگار بذرها جوانه زده و از خاک بیرون آمده‌اند.

مهر داد ختایی: خانم مینانوری به خاطر تألیف کتاب‌ها و برگزاری نمایشگاه‌های متعدد چاپ دستی و آقای احمد و کیلی با تعلیم چاپ دستی در آتلیه شخصی خودشان و برگزاری نمایشگاه‌های چاپ دستی، در واقع تأثیر عمده‌ای بر جامعه چاپ دستی ایران داشته‌اند

پیشرفت خیلی شایانی داشته‌است. که این پیشرفت و تحولات جدید را مدیون چند مقوله می‌دانم. اول به خاطر دو تن از اساتید چاپ دستی ایران، یعنی خانم مینانوری به خاطر تألیف کتاب‌ها و برگزاری نمایشگاه‌های متعدد چاپ دستی و آقای احمد و کیلی که ایشان با تعلیم چاپ دستی در آتلیه شخصی خودشان و برگزاری نمایشگاه‌های چاپ دستی، در واقع تأثیر عمده‌ای بر جامعه چاپ دستی ایران داشته‌اند. مقوله دوم مربوط به تجهیز و ارائه تجهیزات چاپ دستی در جامعه هنر‌های تجسمی، چه آتلیه‌های شخصی و چه دانشگاه‌ها به واسطه فروشنده‌ای که انواع لوازم چاپ دستی، مدیوم‌ها، انواع ورنی‌ها و قلم‌های حکاکی، در اختیار علاقمندان چاپ دستی قرار گرفته‌است. ماین امکانات را در اختیار نداشتیم و به سختی ابزار چاپ دستی را تهیه و به کار می‌گرفتم. ولی حالا به این شکل نیست و نمایشگاه‌های بی‌شماری توسط جامعه هنر‌های تجسمی در گالری‌ها برگزار می‌شود و کاری به کیفیت خوب و بد آن‌ها ندارم، بلکه تعدد این نمایشگاه‌ها است که نسبت به گذشته خیلی بیشتر شده و این می‌تواند در معرفی چاپ دستی و تکنیک‌های آن نقش خیلی عمده‌ای را در بین علاقمندان آن داشته باشد.

برگزاری سالانه و منظم این نمایشگاه نیز یکی از عوامل تشویق و پیشبرد این کار است. اما برای من عجیب است که چطور مجموعه داران با خرید این کار‌های بسیار متنوع و کم قیمت و گاه هنرمندانه مشارکت چندانی در تشویق و گرم کردن بازار چاپ دستی ندارند. بسیاری از همین چاپگران تازه کار امروز با تشویق به موقع می‌توانند به استادکاران و هنرمندان سطح بالای فردا تبدیل شوند. هر چند ناگفته نباید گذاشت که هنوز ضعف اصلی این نمایشگاه‌ها کمبود ایده‌های جدید تصویری و شخصیت هنری کار‌هاست. در حالی که برای هنرمند بودن باید ابتدا صاحب ایده و زبان شخصی و طراحی قوی بود و برای چاپگر خوب بودن آشنایی با تکنیک‌های چاپ و اجرا بی‌نقص کار‌ها لازم است و این هر دو تنها در اثر پیگیری و ممارست در کار طراحی و چاپ، و برگزاری نمایشگاه انفرادی چاپ دستی ممکن می‌شود.»

حرکت چاپ دستی در ایران روبه جلواست

مهر داد ختایی، هنرمند نقاش و چاپگر نیز با اعتقاد به اینکه جایگاه چاپ دستی در هنر معاصر ایران متفاوت از سال‌های پیش است، می‌گوید: با توجه به زمینه ای که از قبل در چاپ دستی وجود داشته انتظار می‌رفت که تحولات ویا پیشرفت در زمینه چاپ دستی اتفاق افتد. همانطور که می‌دانیم در سال‌های اخیر، چاپ دستی نسبت به دهه ۸۰

می‌رسد. هنرمند چه چیزی را در پشت آثارش پنهان کرده؟ و دو مسئله این است که چه چیزهایی وجود دارد که هم خود هنرمند و هم مخاطب از وجودش بی‌خبرند.

در پاسخ به این پرسش می‌گویم رنگ خاکستری در این آثار انبوه تیرگی را تشدید می‌کند. همه چیز در تیرگی بیش و کم ناپدید می‌شود و هراس آور هستند. این رمزآمیزی شاید به واسطه مبادله و برخورد میان روشنایی و تاریکی هم به وجود آمده است. به واسطه نور، نور در این آثار یک دست و ملایم است و این خود

ضرب قلم نقاشی بر روی بوم و سطح یکدستی که هنرمند روی بوم ایجاد کرده است تأثیر بسزا و مثبتی در این باور کلاژوار تصویر به وجود آورده است. اما به دلیل انتخاب رنگ، قلم و بوم به جای کاغذ، برش و ذغال یک تفاوت عمده‌ای در این کلاژها نمایان می‌شود. اگر لایه‌مند بودن در آثار نمایشگاه قبلی را ذات یا بنیان اساسی آثار به واسطه متریا ل و تکنیک فرض کنیم در نمایشگاه اخیر و متناسب با تکنیک و متریا ل این اتفاق اگر چه در شرف رخ دادن است اما نتیجه‌ای عکس به وجود آورده است. به واسطه ابعاد، هر چه هنرمند سعی کرده که با عمق دادن به آثارش به نمایش ژرفای تصویر تأکید کند، اتفاقا همه چیز را برجسته کرده است. این برجستگی آثار کربلایی را به سوی تفسیر سوق می‌دهد تا جایی که می‌توان گفت اندیشه هنرمند این بار بر کنش نقاشانه او ارجح و مستولی شده است. خودافشاگری هنرمند از یک راز آلودگی به یک فریاد تبدیل شده است.

در حقیقت اگر متریا ل و کنش نقاشانه در نمایشگاه گذشته منجر به نوعی رازآلودگی و ابهام در آثار شده بود که در ابتدای امر ما را از هر گونه تفسیر در وهله نخست دور می‌کرد نمایشگاه اخیر از تفسیر آغاز می‌شود و بعد ما به کنش نقاش و به ابهام می‌پردازیم. این شرایط در انتخاب عنوان نمایشگاه در مقایسه با نمایشگاه گذشته نیز مشهود است.

البته می‌توان راز آلودگی این آثار را کمی دیرپاب‌تر عنوان کرد. در مواجهه با آثار این نمایشگاه دو سوال بیش از همه به ذهن مخاطب

هنری از طریق مدیوم چاپ‌های دستی رخ می‌دهد نیز نوشته است: «صفحه‌ای که پس از تحمل فشار و به نرمی، با کمک سر پنجه‌های چاپگر از بسی تر و قالب طرح و رنگ می‌رهد، مسیری طولانی را پیموده تا سر انجام دری بکشاید بر رونق و شگفتی. در این لحظه، دل و جان چاپگر پر و بالی می‌زند و او را به تکرار و تکرار دوباره طرح تشویق می‌کند؛ تا خیال دیگران نیز در پر توشش و تجربه منحصر به فرد او وسعت یابد. چاپگر در مسیر این واقعه راه‌های گوناگون و بسیاری را بر اساس بازتاب حالات و بینش فردی و شخصی خود تجربه می‌کند؛ راه‌هایی پر فراز و نشیب و پر آزمون و خطا، تا سر انجام اثرش به منزل مقصود برسد و در مقابل دیدگان ناظران قرار گیرد.»

دستاوردهایی برای یک‌ر خدا
ثمیلامیر ابراهیمی هنرمند نقاش و چاپگر هم در ارتباط با دستاوردهای این رخداد هنری معتقد است: «ششمین

از یک اثر را به دبیر خانه سالانه ارسال می‌کنند که بخشی از نسخه‌ها به صورت تصادفی انتخاب و بین شرکت کنندۀها تبادل می‌شود. همچنین بخشی دیگر از نسخه‌ها در نمایشگاه سالانه ارائه خواهد شد.

گسترش دامنه‌های تجربی چاپ دستی

کیوان عسگری، هنرمند و مدرس هنر که دبیری ششمین سالانه تبادل چاپ دستی را بر عهده دارد در این ارتباط می‌گوید: «در یک دهه اخیر گسترش دامنه‌های تجربی چاپ دستی و تولید تجهیزات تخصصی آن به دست متخصصان داخلی موجب رشد و رونق کار گاه‌های متعدد چاپ دستی و گرایش پر شور هنرمندان نسل جوان به این عرصه شده که دور نمای روشنی از پیشرفت فعالان آن در ایران و عرصه‌های بین‌المللی ترسیم می‌کند.» او در توصیف آنچه در مسیر خلق

بهر روز فایق‌بان

نمایشگاه آثار منتخب ششمین سالانه تبادل چاپ دستی از ۶ تا ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۹۸ در نگارخانه لاله برپا شده است. سالانه تبادل چاپ دستی (کارت پستال) که اکنون شاهد نمایشگاه آثار منتخبین ششمین دوره این رویداد هستیم، از آغاز شکل‌گیری و برنامۀریزی تا کنون، بسطی برای تجربه و ارائه آثار هنرمندان این عرصه فراهم کرده و در نگارخانه لاله برگزار شده است. این سالانه با هدف تبادل آثار و به اشتراک‌گذاری جدیدترین تجربیات هنرمندان شکل گرفته و در هر دوره بر تعداد مخاطبان آن افزوده شده است. همچنین فرصتی است برای علاقه‌مندان تا با تکنیک‌های مختلف چاپ دستی در یک مجموعه منسجم آشنا شوند. در سالانه تبادل چاپ دستی هنرمندان، نسخه‌های متعدد و همسان

گزارش

نقدی بر نمایشگاه آثار سمیرا کربلایی با عنوان «بیم و امید»

هراس در انبوه تیرگی

علیرضا بخشی استوار

نمایشگاه آثار سمیرا کربلایی با عنوان «بیم و امید» که در گالری «ا» به نمایش در آمده است را باید در ادامه آثار گذشته‌اش که سال ۹۵ تحت عنوان مجموعه «سیاه و سفید» در همین گالری نمایش داده شد بررسی کرد. آثاری با یک روح مشترک اما با دوروش ساخت و در نهایت با دو معنای متفاوت که به دست آمده است. روح آثار هر دو نمایشگاه سمیرا کربلایی، از خواست او پیرامون رقم زدن یک تجربه ناب در کنش نقاشانه بر می‌آید. تجربه‌ای پیرامون رسیدن به یک فضا، تحت تأثیر ایجاد یک سیطره نو از ترکیب رنگ‌های سیاه و سفید.

پاسکال بنابر حکمی در یکی از نطق‌هایش می‌گوید: «صرفاً در گزینش آزادیم، اگر گزینش را انتخاب کنیم، ناگزیریم که بنابه منطبق آن رفتار کنیم.» این گفته پاسکال در نگاه نخست ما را ازاد به انتخاب می‌گذارد اما بعد از انتخاب ما بنابر جبر پیش خواهیم رفت. کربلایی در نمایشگاه اخیر خود بنا بر روشی که در خلق اثر انتخاب کرده، ناگزیر دچار چنین جبری هست. حال آیا این جبر به کیفیت تصویری جدیدی رسیده یا این که موجب تحکیم در ماهیت نتیجه پروسه عینی هنرمند شده است آن نکته‌ای است که سعی دارم در میان این نوشته محدودی به آن دست پیدا کنم.